

”Liukuhihna on
nerokas keksintö.
Niin kauan kuin se on
tarkoitettu tavaroille.”

Niko, sosiaalialan opiskelija, Lahti

OPINTO-OPAS 2011

Lahden ammattikorkeakoulu

Aikuiskoulutus

Sosiaali- ja terveysala

Sosiaali- ja terveysalan erikoistumisopinnot 30 op
Työyhteisön johtaminen ja kehittäminen sosiaali- ja terveysalalla

Fysioterapian, hoitotyön ja sosiaalialan erikoistumisopinnot

Työyhteisön johtaminen ja kehittäminen sosiaali- ja terveysalalla 30 op

Työyhteisön johtaminen ja kehittäminen sosiaali- ja terveysalalla 30 op erikoistumisopinnoton tavoitteena on antaa valmiuksia johtamis- ja kehittämistehtäviin sosiaali- ja terveysalan muuttuvissa toimintaympäristöissä. Tavoitteena on antaa valmiuksia sosiaali- ja terveysalan lähityönjohtamisen ja työikäntöjen jatkuvaan ja reaaliaikaiseen kehittämiseen, jatkuvaan muutokseen vastaamiseen sekä työntekijän ja työyhteisöjen oppimisen ja osaamisen kehittämiseen.

Ammatillisen tutkinnon ja työelämäkokemuksen kautta saavutettua asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista syvennetään omien johtamisvalmiuksien kehittämisellä, johtajuus- ja esimiestyön opinnoilla sekä sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöt ja johtaminen -opintokokonaisuudella. Projektien hallinta- ja johtamisvalmiuksia kehitetään suunnittelemalla, toteuttamalla ja raportoiden työlämän kehittämishanke.

Yleistä aikuiskoulutuksesta

Sosiaali- ja terveysalan laitoksella aikuiskoulutus pohjautuu vahvasti aikuispedagogiikkaan, jossa pääpainona on auttaa aikuisia oppimaan opetusjärjestelyiltään ja pedagogisilta ratkaisuiltaan mielekkäällä tavalla. Koulutus on suunniteltu niin, että opinnot on pääosin mahdollista suorittaa työn ohessa. Opetus toteutetaan pääsääntöisesti monimuoto-opiskeluna, jossa lähiopiskelu, itsenäinen opiskelu, työelämän harjoittelujaksot, verkko-oppiminen sekä yksilö- ja ryhmäohjaus yhdistyvät oppimisessa.

Opiskelun tavoitteena on aiemmin opitun ja koulutuksen tuottaman opetuksen integroituminen uudeksi osaamisen kokonaisuudeksi. Aikuiskoulutuksessa korostuvat oppijan jatkuva kehittyminen ja elinikäinen oppiminen. Oppijan kehittyminen korostuu opinnäytetyössä, jossa aikuisopiskelija vastaa työelämästä nouseeseen kehityshaasteeseen.

Oppijälähtöisyyden toteutuminen opintosuunnitelmassa

Aikuiskoulutuksessa hyödynnetään aikuisten elämäkokemusta ja työelämän tuntemusta ja tuetaan positiivisten oppimiskokemusten syntymistä. Opetuksessa korostuu kokemuksen ja uuden tiedon reflektointi.

Opiskelija laatii opintojen alkuvaiheessa henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (HOPS), jonka avulla hän sovitaa osaamistaan opetussuunnitelman osaamistavoitteisiin.

Aikuisopiskelijan opiskelussa huomioidaan hänen aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Tunnistaminen ja tunnustaminen toteutuu Lahden ammattikorkeakoulun käytänteiden mukaisesti. Hyväksilukemisen lähtökohdaksi on opintojakson tavoitteita vastaava osaaminen. Opiskelija keskustele opettajatutorinsa kanssa mahdollisista hyväksilukemisista sekä opintojen erityyppisistä suoritustavoista. Suunnitelmasta opiskelija rakentaa kirjallisen HOPSin, jonka hän hyväksyy opettajatutorilla. HOPSia tarkennetaan opintojen eri vaiheissa. Aiemman opitun tunnistamisesta ja tunnustamisesta hakemisesta vastaa opiskelija.

Kokonaisvaltainen opiskelun prosessi näkyy yksilöllisen ja yhteisöllisen oppimisen vuoropuheluna. Opiskelun yksilöllinen ja itseohjautuva luonne näkyy opinnoissa mm. itsenäisenä tiedonhakuna ja oppimateriaaliin tutustumisena. Yhteisöllinen luonne näkyy vuorostaan pienryhmissä tehtävien seminaaritöiden yhteisrakentamisena, esittämisenä sekä opiskelijoiden kesken vallitsevana vuorovaikutteisena keskusteluna. Vuorovaikutteisella keskustelulla rakennetaan yhteistä näkemystä mm. opittavista asioista sekä työelämä harjoittelusta esille nousseista asioista.

Verkko-opetuksella tarkoitetaan verkkoalustaista oppimisympäristöä. Opiskelijat työskentelevät niin yksilöllisesti kuin yhteisöllisesti opintoja myös verkko-opetuksen muodossa. Verkko-opetus toteutuu itseohjautuvasti tai ohjatusti. Opiskelija pyrkii paitsi yksilölliseen oppimiseen myös sosiaalisessa kontekstissa jaetun asiantuntijuuden hankkimiseen. Sosiaali- ja terveysalan laitoksella verkko-opetus on tärkeä osa aikuisten opiskelua. Verkko-opetus edellyttää opiskelijalta tietokonetta ja verkkoyhteyttä.

Opiskeluun kuuluu vahvasti oppijan itsearviointi. Itsearviointi perustuu humanistiseen ihmiskäsitykseen ja itseohjautuvuuden periaatteeseen: sen perimmäisenä lähtökohtana on usko ihmisen omaan kykyyn ratkaista itseään koskevia asioita. Itsearvioinnin tehtävänä on tukea yksilötasolla tapahtuvaa oppimista, toiminnan kehittämistä ja arviointia. Itsearviointi kuuluu osaksi opintoja ja sen tarkoitus on kohdistua itselle tärkeisiin osa-alueisiin. Opintojen alusta lähtien aikuisopiskelijoita tuetaan itseohjautuvuuden vahvistumiseen.

Opettajatutor

Aikuisopiskelijoiden opettajat toimivat ohjaajina ja tukijoina. Opintoja tuetaan lisäksi aktiivisella tutoroinnilla, jolla tarkoitetaan sitä, että jokaiselle ryhmälle on nimetty 1 – 2 opettajatutoria. Opettajatutorit ovat asiantuntijoita kyseisillä koulutusaloilla ja heidän keskeinen päämääränsä on auttaa, tukea, opastaa, ohjata ja neuvoa opiskelijoita saavuttamaan opiskelulle asetetut tavoitteensa sekä ohjata oppimisen ja opiskelun prosessissa. Tutorointi on opiskelijan ja opettajan välistä yhteydenpitoa (dialogia), jossa pyrkimyksenä on vähentää oppimisesteitä, edistää oppimista ja itsenäistä oppimisprosessin hallintaa ja näin saavuttaa oppijan itseohjautuvuusvalmius.

Tutorointi organisoituu Sosiaali- ja terveysalan laitoksella sekä yksilö-, ryhmä- että vertaistutoroinnilla. Opintojen alkuvaiheessa kukin opiskelija tapaa opettajatutorinsa henkilökohtaisesti, lisäksi opettajatutorit tapaavat koko ryhmän säännöllisin väliajoin. Lähtötapaamisten määrä on opintojen alkuvaiheessa suurempi ja vähenee sekä vaihtuu opintojen edetessä etäohjaukseksi.

Vertaistutorointi

Vertaistutoroinnilla tarkoitetaan kanssaoppijoiden tukea, eli opiskelijaa joka on edennyt omissa opinnoissaan jo pidemmälle, jolloin hän ohjaa ja opastaa opintonsa aloittaneita opiskeluun liittyvissä asioissa.

Kansainvälisyys

Sosiaali- ja terveysalan laitoksella kansainvälisyys on näkyvä osa laitoksen toimintaa. Aikuisopiskelijan kansainvälisiä ja monikulttuurisia valmiuksia pyritään vahvistamaan opintojen aikana. Sosiaali- ja terveysalan laitoksen yhteistyö kansainvälisten korkeakoulujen kanssa näkyy mm. hanke- ja verkostoyhteistyönä, opettaja- ja opiskelijaliikkuvuutena sekä kansainvälisen ulottuvuuden tuomisena opetukseen useilla eri tavoilla. Aikuisopiskelijan kotikansainvälistymistä (IaH) lisäävät myös laitoksessa opiskelevat maahanmuuttajaopiskelijat, joiden koulutus on osa Sosiaali- ja terveysalan laitoksen kansainvälistä toimintaa.

Sosiaali- ja terveysalan erikoistumisopintojen rakenne

OMIEN JOHTAMISVALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN 7 OP

Moduulin nimi	7 op	• lukuvuosi*
08OMAJOH05 Oman osaamisen ja johtajuuden kehittäminen	3 op	1
08TYÖ05 Työyhteisössä toimiminen	4 op	1

JOHTAJUUS JA ESIMIESTYÖ 13 OP

Moduulin nimi	13 op	• lukuvuosi*
080ORJO Organisaatiotoiminnan ja johtamisen perusteet	3 op	1
08STRA07 Strateginen johtaminen	3 op	1
08HENJOH05 Henkilöstön johtaminen	5 op	1
08TAOS Taloudellinen osaaminen sosiaali- ja terveysalalla	2 op	1

JOHTAMINEN SOSIAALI- JA TERVYESALALLA 10 OP

Moduulin nimi	10 op	• lukuvuosi*
08STTY Sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöt ja johtaminen	4 op	1
08KEPRO Kehittämistehtävä ja projektiosaaminen	6 op	1

OMIEN JOHTAMISVALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN 7 op

08OMAJOH05 OMAN OSAAMISEN JA JOHTAJUUDEN KEHITTÄMINEN 3OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija omaa valmiuksia työskennellä erilaisissa oppimisympäristöissä monialaisesti. Opiskelija pystyy reflektoinnin kautta tunnistamaan ja analysoimaan omaa toimintaansa työyhteisössä ja tiedostaa johtamistoimintaan vaikuttavat erilaiset johtamistyyli ja niihin liittyvät ihmiskäsitykset. Opiskelija osaa organisoida työtehtäviään ja ajan käyttöönsä tuloksellisesti. Opiskelija pystyy jäsentämään johtajan rooliin ja tehtävään liittyvää osaamista

Sisältö

- Verkko-opetus oppimisympäristönä
- Reflektio ja oman johtajuuden kehittäminen
- Itsensä johtaminen ja oman työn organisointi
- Johtamistyyli ja niiden ihmiskäsitys
- Johtajan roolit ja tehtävät työyhteisössä

Suoritustapa ja arviointi:

- kontaktiopetus
  - verkko-opetus ja oppimistehtävä
  - johtamisprofiili –työskentely
- Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

08TYÖ05 TYÖYHTEISÖSSÄ TOIMIMINEN 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää ja osaa kehittää työyhteisön jatkuvaa oppimista tukevaa ilmapiiriä. Opiskelija tuntee arvojohtamisen periaatteet ja kykenee luomaan niiden pohjalta työyhteisön toimintaa ohjaavia arvoja. Opiskelija tunnistaa ja ymmärtää vuorovaikutuksen merkitystä työyhteisödynamiikkaan. Opiskelija tiedostaa terveen ja toimintakykyisen työyhteisön toimintaan vaikuttavat tekijät ja omaa valmiudet johtaa työyhteisön ongelmatilanteiden käsittelyä. Opiskelija ymmärtää esimies-alaisvuorovaikutustilanteiden lähtökohdat ja osaa löytää itselle sopivan johdonmukaisen tavan johtaa sekä yksilöitä että yhteisöä.

Sisältö

- Esimies työyhteisön kehittäjänä
- Arvojohtaminen ja johtamisen etiikka
- Viestintä- ja vuorovaikutus työyhteisössä
- Terve ja toimintakykyinen työyhteisö
- Työyhteisön ongelmatilanteet
- Esimies-alaisvuorovaikutustilanteet johtamisen haasteina

Suoritustapa

- luennot
  - kontaktiopetus
  - workshop –työskentely
  - verkko-opetus ja essee –tehtävä
- Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

JOHTAJUUS JA ESIMIESTYÖ 13 op

08ORJO ORGANISAATIOTOIMINNAN JA JOHTAMISEN PERUSTEET 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija on perehtynyt organisaatioiden toiminnan ja johtamisen keskeisiin teoreettisiin kysymyksiin ja osaa tarkastella organisaatioiden toimintaa niiden avulla. Opiskelija on perehtynyt johtamisen nykysuuntauksiin.

Sisältö

- erilaiset organisaatiot ja niiden toiminta
- johtaminen ja erilaiset johtamisteoriat
- johtamisen haasteet

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen luento- ja verkkopetukseen. Luennot ja kirjallisuus suoritetaan laatimalla luentopäiväkirja ja kirjallisuusessee

Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

Kirjallisuus

Lämsä, A-M & Hautala, T. 2005. Organisaatiokäyttäytymisen perusteet. Edita :Helsinki.

08STRA07 STRATEGINEN JOHTAMINEN 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää strategisen ajattelun merkityksen toiminnan tuloksellisuuden kannalta. Opiskelija hallitsee strategisen johtamisen peruskäsitteet ja strategisen suunnittelun vaiheet ja kykenee toteuttamaan oman työyksikön strategisen suunnittelun prosessin.

Sisältö

- strateginen ajattelu
- strateginen suunnittelu ja strategioiden muotoilu
- strategiaperusta
- strategian toimeenpano

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen luento- ja verkkopetukseen. Luennot ja kirjallisuus suoritetaan laatimalla luentopäiväkirja ja kirjallisuusessee.

Kirjallisuus

Ilmoitetaan opintojakson alkaessa.
Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

08HENJOH05 HENKILÖSTÖN JOHTAMINEN 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää henkilöstön ja sen johtamisen merkityksen organisaation ja sen työyhteisöjen perustehtävän tavoitteiden toteutuksessa. Opiskelija hallitsee strategisen henkilöstöjohtamisen perusteet osana strategisen johtamisen prosessia. Opiskelijalla on valmiudet toteuttaa strategisen osaamisen johtamista ja laatia osaamiskartoituksia.

Sisältö

- strateginen henkilöstön johtaminen
- henkilöstöjohtaminen
- osaamisen johtaminen
- kehityskeskustelut ja osaamiskartoitukset

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen luento- ja verkkopetukseen. Luennot ja kirjallisuus suoritetaan laatima luentopäiväkirja ja kirjallisuusessee.
Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

Kirjallisuus

Viitala, R. 2005. Johda osaamista. Osaamisen johtaminen teoriasta käytäntöön.

08TAOS TALOUDELLINEN OSAAMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA 2 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää taloudellisen ajattelun sekä talouden perusteet ja niiden merkityksen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Opiskelija ymmärtää kunnallistalouden peruskysymyksiä ja saa valmiuksia yksikön toiminnan taloudelliseen johtamiseen.

Sisältö

- kunta- ja valtiontalouden perusteet
- talouden suunnittelu ja ohjaus
- yksikön taloushallinto

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen luento- ja verkko-opetukseen ja harjoitusten suorittamiseen.
Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

Kirjallisuus

Ilmoitetaan opintojakson alkaessa.

JOHTAMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA 10 OP

08STTY SOSIAALI- JA TERVEYSALAN TOIMINTAYMPÄRISTÖT JA JOHTAMINEN 4 OP

Osaamistavoitteet ja sisältö

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kuntien ja paikallisen tason aseman sosiaali- ja terveyspolitiikan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Opiskelija on perehtynyt sosiaali- ja terveydenhuollon työn perustan muuttumiseen palvelurakenteiden sisäisten ja ulkoisten muutosten ja asiakkaiden ongelmien monimuotoistumisen myötä. Opiskelija saa valmiuksia hyvinvointipalvelujen laadun ja vaikuttavuuden arviointiin ja kehittämiseen.

- toimintaympäristön muutokset ja niiden ennakointi
- sosiaali- ja terveysalan kehityshaasteet ja johtaminen
- arviointi- ja laatutyö toiminnan kehittämisen välineenä

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, oppimistehtävä, kirjallisuus ja verkkotyöskentely.
Hyväksytty / hylätty.

Opetusmateriaali

Kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alkaessa.

08KEPRO KEHITTÄMISTEHTÄVÄ JA PROJEKTIOSAAMINEN 6 OP

Osaamistavoitteet ja sisältö

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija on perehtynyt projektityöskentelyn periaatteisiin, toteuttamiseen ja työmenetelmiin. Opiskelijalla on valmiudet tutkivaan ja kehittävään työotteeseen sekä kehittämistoimintaan organisaatioiden vakiintuneiden työtapojen ja työprosessien rinnalla.

- projektitoiminnan ja -johtamisen perusteet
- kehittämishankkeen suunnittelu, toteutus, arviointi ja raportointi

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, osallistuminen kehittämistehtävän ohjausryhmiin ja kehittämistehtävien esityksiin. Sosiaali- ja terveysalan organisaatiossa toteutettavan kehittämishankkeen suunnittelu, toteutus ja kirjallinen raportointi.

Hyväksytty/Täydennettävä/Hylätty

Opetusmateriaali

Kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden

Hoitajankatu 3

15850 LAHTI

puh. 03 828 19 (vaihe)

faksi 03 828 2715

sähköposti: etunimi.sukunimi@lamk.fi

Ryhmäsi tunnus on:

08TYJO11

Ryhmäsi tutor:

Ann-Nina Maksimainen

puh. 044 708 0390

Opintotoimisto:

Outi Kylliäinen, opintos sihteeri

puh. 03 828 2744